

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

S p i o n e n.

lördagen, den 10 November, 1770.

Följande är insändt; äro från obekant hand;
 Och jag kan nu mindre än fört gissa hwem
 som behagadt rikta min Spion. Jag tackat
 medleertid hörsammast.

G.

Det bör wara bekantare, än jag uti en Håll-
 dels-stad behöfwer widlöftigt bewisa, hwad
 osägelig förmån för Lånder och Riken det är, at
 hafwa segelbara wattendrag, genom hwilka waror
 kunna transporteras. Forlön för warors försel
 öfwer landswäg, til skotten för de sammans för-
 sel genom sjö och canaler, förhåller sig wäl, efter
 omständigheter, samt Regeringens bättre eller säm-
 re hushålds wett och anstalter, uti större eller
 mindre proportion; men merendels, per meditum;
 såsom i til 20; så at, då jag betalar allenast i
 Dalers frakt för en wata öfwer watten förd, tor-
 de den samma kosta mig 20 Dalers forlön om den
 skal släpas landswägen. Hwem ser icke hwad
 dräpelig stor skidnad detta är? lägges nu til, at

Dg

mat

man då syflesätter mindre folk och alsinge hästar, hwilke både så wäl behöfwas til Landt-bruket m. m. så kan man falla i förundran, at canaler icke äro längesedan gräfde och uprånfede allestäds, där någonsin mögeligt waret. Holländare och Chineserna hafwa dessa en stor del at tacka för sin Handels-drift.

Sverige är alltid bak efter alla Europaiska Riken, icke så mycket uti stora hushålds-förslag, som mer uti Patriotisk drift och werkställighet. Jag frågar hwen som kommer från Trollhättan, huru snart den där tilåmnada genomfarten kan blifwa färdig. Alle förnuftige swara, at ingen omögelighet står i wägen. Jag har ofta haft den äran at discourera där om med en wiß förnäm Herre, som, på Kongl. besallning, gjordt afwägningar öfwer at, där farten skulle framgå; som ock sjelf, efter dessa accurata afwägningar, gjordt förslag til werkets utförande; hwilket förslag wäl först blef förkastat; men är nu, sedan den förre halsbrytande wägen befunns oöfverlig, til det närmaste fölgdt. Här har jag fått all öfwertygelse, at ingen omögdighet, ingen oöfwerwinnetlig swårighet bör affräcka oss. Men huru går det nu? Swarsöre så wi, alla stora löften wid Riksdagarna, och alla stora påkostade penninge-summor oaktat, aldrig se flut därpå? När jag så frågar dem, som där om kunna weta något; så får jag icke annat swar, än at de rocka på arlarna och klå sig bak örat. Ah, käre Medborgare, wäru icke så blyge! Om ni leswe et
ler

ler et par år, måtte wäl komma en Nifsbag. Då, mine hederlige Gøtheborgs-boar! då bören J, som detta werkets fullbordandelså ömt interesserar, J bören då, såsom frie och behjertade Swenske män, fordra redo och råkenfkap för alla, wid Trollhätte-werket nedlagde både arbeten och påkostningar. Är då alt ärligt och wäl tilgånget (som wi böre tro, så länge ingen ransakning och dom bewisat annat); så måtte en sådan redogörelse aldrig wägras, at både aflämnas, undersökas, tryckas och af pennar sedan granskas: ty den som wäl gör, styr ju icke ljuset? Och då detta först är gjordt; så bör denna genomfartens öppnande wist med alla krafter, framför mycket annat, angripas.

Men imedlertid kunde wi här i Gøtheborg roa oss, at verkställa en ojämförligen mindre och lättare watten-fart, som ligger oss för handen, men är ännu ofulkomnad, och, jag wet icke, en gång påtänkt. Gøtheborgs förste Inbyggare och grundläggare woro i sin småt nog Holländske, äfwen som de och verkeligen til en del woro komne från denna husaktiga Nationen. Enligt denna smaken, kommo de wäl icke at tänka synnerligen på wår tids nyttigheter, Assembleer, Masquerader, Amaranthen-orden och dylikt, godt och wackert fuller det! men de tänkte blott på sin handelsrörelse. De försågo wår Stad långs och twärs med canaler: hwem wet icke huru nyttige de äro? De förbundo desse canaler också med Mölnsdals-äen, genom den graswen, som går förbi Fattighuset, til Nya ports flussen. Hwem ser icke, at

intentionen waret, jämte godt wattens anstättande, äfwen at befordra en wig transport och rörelse på Mölndals å? Där se wi likwäl ännu ingen annan rörelse, än timmerflottande och göfvelbåtars forande. Sådant är ju at all för litet betjena sig af et godt tillfälle. Hwarföre skal all målden från Mölndal föras landwägen, då den lika så gent och fort kunde föras på platta prommar genom Mölndals-åen, förbi fattighuset, fluffen och in uti Stadens grafwar? En prom, försedd med 2 karlar, kunde på en gång intaga det 30 hästar och fårror flapa på landsvägen. Sådant prom borde på et wist utsatt ställe i Stadens canal och på wig timma, emottaga all målden, och den åter på samma ställe, wid wig förelagd tid och timma, kunna återlesmerera. Forlönen kunde då blifwa mindre; och, det som jag mest wårderar, en stor hop hästar, som nu, på den angelägnaste arbets-tiden, gå endast af och an med måld, kunde göra bättre gagn; äfwen som man slapp at se en hop skrifa karlar förnöta hela dagen med at gå bredwid fårror; eller ock, som wårre är, medan deras stadiga hästar lusta sjelfwe hem, sitta på krogar och synda genom en orimelig winst.

Jag recommenderar wårdsammast detta till mine Götheborgske Landsmäns widare mogna och Patriotiska estersinnande!

Mercurius Aquarius.

Rund:

Kundgörelser.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Wallgatans Kote. Tisdagen Kongsgatans Kote. Onsdagen Kyrkogatans Kote. Torsdagen Drottningegatans Kote.

Til Interessenterne uti Ost- Indiska Compagniet kommer en udelning af 12 Procent af Skeden 2 Maji nästkommade år, hwilket Directionen härmed tillkännagifwer. Och emedan det torde lända flere Actie Innehafware til beqwämlichkeit, at inom den tiden lämna in sina Actier på Compagniets Contoir, för at få dem påskrefne; så kan det efter åstundan ske, antingen nu genast, eller någon annan tid inom bemälte 2 Maji; Polandes utdelningen genast blifwa på dem skrefwen, och en försäkrings-sedel til Innehafwaren lemnad, hwilken på förenämde dag inlöses af det behöriga Contoir i Stockholm eller Gøttheborg, som den utgifwet.

Nästa Måndag finnes hos Herr Bibliothekarien Magister Brag, Cataloguer öfwer en utwald samling af böcker i de fleste Europeiska Språk och Sciencer, som genom Auction i början af December komma at försäljas. Desse böcker kunna 8 dagar för Auction beses, och skal stället widare genom kundgörelser tillkänna gifwas.

Den 15 innewarande Månad kommer på denna Stadens Auctions-kamare at försäljas några half-tunnor Finst smör, hwaraf prof upwisas wid Auctionen.

Den 13 November, blifwer på Stadens Auctions-kamare försäldt et parti extra god Rysk hjus-talg, et fastage med hamp-olja, switkon, confect-russin i frukor, anjovis, oliver, capris och bomolja på flaskor, Ryska juster, tagel, samt et litet partie Leverpools eller så kallat Luneburger salt, hwaraf profwer upwisas wid Auctionen.

I Directeuren Herr J. F. Ströms hus på lilla torget finnes til köps bästa sort stålqvarns hwetemjöl i halstunnor för billigt pris.

Hos Herr Hans Jacob Beckman finnas nyligen inkomna friska citroner.

Hos Herr Mr. M. Baltinson, finnes nyigen inkommen god Holländsk sill uti sextonbedelar.

Hos Herr Carl D. Swensson finnes Holländsk sill uti sextonbedelar.

Hos Herr And. Kenlock finnas nyligen inkomne citroner, apelsiner och pommerantser, samt Rysk hwete, coffebönor, hwit ingefära.

På Stockholms Källare finnas friska bergostron.

Hos Fru Moberg lemnas underrättelse hwar est några kor och oxar emottages på winter-foder emot Fålig betalning: stället är allenast en half mil från Staden.

Uti Herr Assessor Schulzes hus wid Drottningegatan blifwer nästkommande Påsk hela underrättningen ledig at hyra. Widare underrättelse fås hos bemänte des egare.

Nästkommande Torsdag klockan half 3 eftermiddagen, kommer den förr intimerade lottkastningen på det af de flesta redan sedda och kända stycket,

skycket, hos Rål'aremästaren Herr Blenderman, at för sig gå. Lottegarer kunna nu om verkstäl- ligheten wara säkre, sedan oförmodada hinder blifwet undanröjda.

En stor trestemmig clavyymbal är til salu, eller ock kan genom byte bekommas, hwarom mun- teligen lemnas närmare underrättelse.

Et hederligt Fruutimmer, som tilförene con- ditionerat i flera förnåma hus, åstundar nu con- dition hos något Herrskap på landet eller i Sta- den. Hon eger insigt uti alt, hwad som hörer til en Frökens education, undantagande Fransö- span. Närmare underrättelse om hånne, gifwes hos Herr Smidt.

En halstäkt lätt rese-wagn, merendels ny, är til salu, och kan beses hos Hofsflagaren Mä- ster Bolm på Wallgatan.

Om någon har en halstäkt wagn, som är i godt stånd, behagar densamma gifwa det tillkän- na hos mig.

Efter som intet den aldräminsta underrättelse ännu har bekommit om de uti Spionen N:o 34 inryfte, och utur et hus på Korsgatan den 23 sistledne Augusti bortstulne, tre tilhopabundne silf- wer matsedar om 12 lods wikt, och de 2 märkte C. R. A. C. R. och den 30de P. R. A. M. R. med dato den 1 Nov. 1747, jämte en blå silkes nås- duk med hwhita prickar; föränlåtes man samma per- sedlar ännu en gång efterlysja på det om de skulle kun- na uppsnas, eller til salu utbjudas, de måtte qwar- hållas, då upträckaren skal hederligen blifwa belönt.

Et gent emot Elfsborg wälbeläget fäll-salteri med hus och ketlar til tranckofning upläres til hyra och salu, äfwen fås ock där fullgjorda fäll-turnor: närmare underrättelse fås hos Handelsmannen H. Lorens Jönssen.

Utur et hus på Köpmansgatan, är i förtiden Lorens bostället en fällwæ matsked märkt med bokstäfwer J. B. B. och M. C. B.: esho som samma sked kan återkaffa, låsidas hederlig wedergällning.

En fällwærsked märkt med J. W. W. är förkommen, dens omak som samma sked tilrätta kaffar, och gifwer det tilkänna hos Guldarbetaren Neus, Hal tackfammeligen förskyllas.

Följande Böcker finnas til köps hos Herr Holmberg gent emot Ängelska Kyrkan: Starkes Synopsis Exeget in Nov. Testamentum, 3 Voll, 36 dal. Wilsmans Ecclesiastique-werk, 10 dal. Nehrmans Inledning til den Swinska Juris Prudentiam Civilem, 8 dal. Zierwogels Minnes- och Schola-Atlas, af 17 chartor, med Anmärkningar, 12 dal. Schenbergs Lexicon med Wennerdahls tillökning i exemp., 14 dal. Zhrs Dialect-lexicon, 5 dal. Den Rätta och sanna Åran, för et folk och samhälle, af Direct. Odell, 3 dal. 16 öre. Bar. Kaggs Förfet til konsten at strida, 1 dal. 8 öre. Speners betänksande om widunder och tekn, 1 dal. 16 öre. Jordans Beskrifning om Götternes ursprung och bedrifter, 2 dal.